

Številka: U-I-217/14-5

Datum: 17. 12. 2014

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Društva za ohranjanje naravne dediščine Slovenije, Ljubljana, ki ga zastopa predsednica Mateja Poljanšek, na seji 17. decembra 2014

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Priloge 2 Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Uradni list RS, št. 28/09, 12/10, 76/10, 76/11, 73/12, 104/13 in 71/14) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudnik izpodbija 2. člen Pravilnika o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Uradni list RS, št. 71/14 – v nadaljevanju Pravilnik/14), ki določa, da se Priloga 2 Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Uradni list RS, št. 28/09, 12/10, 76/10, 76/11, 73/12 in 104/13) nadomesti z novo Prilogo 2, ki je njegov sestavni del. Zatrjuje, da je Priloga 2 Pravilnika/14, v kateri je ministrica za okolje in prostor določila, da se v taksativno navedenih loviščih v petih lovsko upravljavskih območjih v načrtovalskem obdobju od 1. 10. 2014 do 30. 9. 2015 izvede načrtovani odstrel petih volkov, v neskladju s prvim odstavkom 26. člena in 81. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo in 46/14 – v nadaljevanju ZON), 2., 73., 120. in 153. členom Ustave, Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22. 7. 1992) in Pogodbo o delovanju Evropske unije (prečiščena različica, UL C 326, 26. 10. 2012 – PDEU). Ker naj bi s Prilogo 2 Pravilnika/14 načrtovani odstrel volkov na tej živalski vrsti povzročil nenadomestljivo škodo, Ustavnemu sodišču predlaga, naj do končne odločitve o pobudi zadrži izvrševanje izpodbijanega akta.

2. Doslej je Ustavno sodišče v zadevah, v katerih so pobudniki izpodbijali ustavnost in zakonitost pravilnika, ki ureja odvzem osebkov živalskih vrst rjavega medveda in volka iz narave oziroma posameznih njegovih določb, izhajalo iz stališča, da gre za splošni pravni akt, ki ureja varstvo na področju ohranjanja narave. V teh zadevah Ustavno sodišče pobudnikom, tj. društvu s statusom društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave, in nevladnim organizacijam s statusom nevladnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja, ni priznalo pravnega interesa za izpodbijanje tega pravilnika in je njihove pobude iz tega razloga zavrglo. Odločitve je sprejelo na podlagi stališča, po katerem zgolj to, da ima pobudnik (tj. društvo oziroma nevladna organizacija) poseben status, ne zadošča za priznanje njegovega pravnega interesa v postopku pred Ustavnim sodiščem.¹ V odločbi št. U-I-386/06 z dne 13. 3. 2008 (Uradni list RS, št. 32/08, in OdlUS XVII, 11), s katero je odločilo o pobudi društva v javnem interesu, ki se zavzema za pravice živali, pa je Ustavno sodišče pobudniku sicer priznalo pravni interes za presojo ustavnosti predpisov, ki urejajo varstvo na področju, na katerem deluje, vendar le zato, ker mu kot zainteresiranemu subjektu ni bilo zagotovljeno sodelovanje v postopku njihove priprave.²

3. Ustavno sodišče je obravnavalo tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti, s katero je isti pobudnik (med drugim) izpodbijal tudi Prilogo 2 Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave (Uradni list RS, št. 28/09, 12/10, 76/10, 76/11 in 73/12 – v nadaljevanju Pravilnik/12), s katero je bil določen načrtovani odstrel volkov v načrtovalskem obdobju od 1. 10. 2012 do 30. 9. 2013. S sklepom št. U-I-165/13 z dne 16. 1. 2014 je pobudo (v tem delu) zavrglo, ker zaradi že realiziranega odstrela, načrtovanega z izpodbijanem aktom, pobudnik ni izkazal pravovarstvene potrebe za presojo njegove ustavnosti oziroma zakonitosti v smislu 47. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). V istem sklepu je Ustavno sodišče tudi navedlo, da se pri preizkusu pobude ni spuščalo v vprašanje, ali je izpodbijana Priloga 2 Pravilnika/12 sploh predpis, za presojo katerega je Ustavno sodišče pristojno skladno s prvim odstavkom 160. člena Ustave in prvim odstavkom 21. člena ZUstS.

4. Glede na to, da z obravnavno pobudo pobudnik izpodbija Prilogo 2 Pravilnika/14, ki ima v bistvenem enako vsebino kot Priloga 2 Pravilnika/12, je Ustavno sodišče v okviru preizkusa izpolnjenosti procesnih predpostavk za začetek postopka za oceno

¹ Glej sklepe Ustavnega sodišča št. U-I-297/05 z dne 15. 12. 2005, št. U-I-58/08 z dne 10. 4. 2008, št. U-I-97/07 z dne 10. 4. 2008, št. U-I-122/09 z dne 9. 12. 2009, št. U-I-292/12 z dne 10. 1. 2013 in št. U-I-316/12 z dne 21. 2. 2013.

² Z navedeno odločbo je Ustavno sodišče ugotovilo protiustavnost ZON in zaradi neskladja z Ustavo razveljavilo Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 84/05) ter Pravilnik o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave (Uradni list RS, št. 87/05, 17/06, 21/07, 36/07 in 23/08).

njene ustavnosti oziroma zakonitosti ponovno preverilo, ali ima izpodbijani akt naravo splošnega pravnega akta, za presojo katerega je Ustavno sodišče pristojno skladno s tretjo alinejo prvega odstavka 21. člena ZUstS.

5. Pravilnik/14, katerega sestavni del je izpodbijana Priloga 2, določa pogoje odvzema osebkov vrst rjavega medveda in volka iz narave ter obseg selektivnega in omejenega odvzema medvedov in volkov iz narave zaradi uravnavanja velikosti populacije z okoljem ter nekatere pogoje odvzema živali zavarovanih prosto živečih vrst iz narave, ki se izvaja na podlagi Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11 in 15/14) (1. člen Pravilnika). Glede na to je Pravilnik/14 v pretežnem delu splošni pravni akt (učinkuje *erga omnes*), torej predpis. Vendar pa ta pravilnik (skladno z drugim odstavkom 9. člena) vsebuje tudi prilogi, ki sta njegov sestavni del in določata načrtovani obseg, strukturo ter prostorsko in časovno razporeditev načrtovanega odstrela medvedov ter načrtovani obseg in prostorsko razporeditev načrtovanega odstrela volkov. Izpodbijana Priloga 2 Pravilnika/14, ki jo je sprejela ministrica za okolje in prostor, določa, da se načrtovani odstrel skupaj petih volkov v načrtovalskem obdobju od 1. 10. 2014 do 30. 9. 2015 izvede do 31. 1. 2015 in od 1. do 30. 9. 2015, pri čemer poimensko določa lovišča v petih poimensko določenih lovsko upravljaljskih območjih (v nadaljevanju LUO), v katerih naj se izvede ta odstrel (I. točka). V nadaljevanju Priloga 2 Pravilnika/14 določa tudi pogoje za izvedbo t. i. prednostnega odstrela (II. točka) ter posamezne omejitve, ki jih morajo lovske družine upoštevati pri izvedbi načrtovanega odstrela, in sicer, da se t. i. redni odstrel volkov ne izvaja v poimensko določenih Loviščih s posebnim namenom (III. točka), da se volkulj z istega leta položenimi mladiči praviloma ne lovi in da se praviloma odstreli le manjše živali v tropu (IV. točka), da je treba izjemni odstrel v času še neizpolnjenega načrtovanega odstrela in v času, ko je načrtovani odstrel v posameznem LUO že izpolnjen, vključiti v načrtovani odstrel tega LUO (V. točka) ter da smrtnost volka, ki bi nastala kot posledica dostrelitve v prometni nesreči ranjene živali, ne šteje za odstrel (VI. točka). Izpodbijana Priloga 2 Pravilnika/14 torej konkretno določa načrtovani obseg in prostorsko razporeditev odstrela točno določenega števila volkov v poimensko posebej določenih loviščih posameznih LUO in v časovno natančno opredeljenem načrtovalskem obdobju ter pogoje in omejitve, ki jih morajo lovske družine upoštevati pri izvedbi tega odstrela. Zato ima Pravilnik/14, ne glede na svoje poimenovanje, v tem delu značilnosti posamičnega akta.

6. Ustavno sodišče na podlagi tretje alineje prvega odstavka 160. člena Ustave odloča o skladnosti podzakonskih predpisov z Ustavo in zakonom. Ustavnosti in zakonitosti posamičnih aktov pa ni mogoče izpodbijati s pobudo pred Ustavnim sodiščem. Zakonitost aktov organov, izdanih v obliki predpisa, če urejajo posamična razmerja, se presoja v upravnem sporu (četrti odstavek 5. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 62/10 in 109/12 – v nadaljevanju ZUS-1). Ker ima izpodbijana Priloga 2 Pravilnika/14 naravo posamičnega akta, je Ustavno sodišče pobudo zavrglo. Pobudnik lahko Prilogo 2 Pravilnika/14 izpodbija s tožbo pri

Upravnem sodišču v roku trideset dni od vročitve tega sklepa (četrti odstavek 23. člena ZUS-1).

7. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS v sestavi: predsednik mag. Miroslav Mozetič ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, dr. Dunja Jadek Pensa, mag. Marta Klampfer, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Ernest Petrič, Jasna Pogačar, dr. Jadranka Sovdat in Jan Zobec. Sklep je sprejelo soglasno.

mag. Miroslav Mozetič
Predsednik